

8-6-1974

CGC Nº
00406 504/1000-06

Conselho Brasileiro de Esperanto

BRÁSILIA - DISTRITO FEDERAL

PRESIDÊNCIA

Rua Galeão Carvalhal, 31 - AP. 73

Telefone 4-8033

11.100 - Santos (SP)

SECRETARIA

Caixa Postal 07 - 1.182

Telefone 42-9090

70.000 - Brasília (DF)

Nº 15 - MAIO DE 1976 ----- BOLETIM INFORMATIVO

Redatora Resp.: - MARIA ALMADA - Endereço: - Santos (SP).

KION FARAS LA B.K.E.?

Rilate la legojn pri kiuj jam informis nia Bulte - no, nia prezidanto ricevis mesagon de D-ro Humphrey Tonkin, prezidanto de UEA kaj de la Societo Zamenhof, tiel dirante:

"S-ro Prezidanto de Brazila Konsilantaro de Esperanto.

Mi kredas, ke ĝis nun mi ne dankis al vi pro via tre utila letero pri la lasta - tempa agado en la brazila parlamento.

Vi vere meritas grandajn laŭdojn pro la ĝis nun farita laboro. Vian leteron mi kopiis por kelkaj niaj aktivoj, kiuj interesigas pri similaj terenoj (ekzemple nia Komisiito pri Parlamenta Agado, s-ro Leon-Smith).

Kore kaj sincere salutas.

a) Humphrey Tonkin,
-Prezidanto".

PRAÇA ESPERANTO

Pelo Decreto Nº 4.795, de 16 de março de 1976, o sr. Antonio Manoel de Carvalho, prefeito da cidade de Santos, denominou "Esperanto" praça pública do município.

Decreto

Artº 1º - Fica denominada "ESPERANTO" a praça na confluência das Ruas Prof. Malaquias de Oliveira Freitas e Prof. Laurindo Chaves.

Artº 2º - Este decreto entrará em vigor na data de sua publicação, revogadas as disposições em contrário.

Registre-se e publique-se, Dr. Antonio Manoel de Carvalho - Prefeito Municipal.

Trata-se de mais um

trabalho de nosso presidente em favor da causa do Esperanto, feito pelo seu amigo pessoal, o deputado federal Athie Jorge Coury, como intermediário.

XXXXXX-----XXXXXX--

LASZLO ZINNER

Naskiĝinta en Dömös, Hungario, nia biografiisto estas skulptisto, katedra profesoro nuntempe ĉe Fakultato Mackenzie, en San-Paulo.

Kiam junulo s-ano Zinner lernis Esperanton en Ujpest, Hungario, en la jaro 1.923-a. Eke de tiam senĉese aktivas en nia movado. En Hungario mem li fondis Esperanto-Grupon, redaktis la revuon "Esperanto Vokas".

Forlasinte sian naskiĝlandon li ekaktivis en Portugalujo. En Lisbono li estis la unua, kiu sukcesis fari paroladon ĉe nacia radio.

En Francujo kaj poste en Nordafriko, Maroko kaj aliloke li disvastigis Esperanton.

Enveninte Brazilon, en Rio de Janeiro, li organizis kulturajn renkontiĝojn.

En San-Paulo li daŭrigas sian efikan laboron prezidante la ĉiumonatan kulturan kunvenon.

En la jaro 1969-a li estis prezidanto de la IV Seminario de Esperanto.

En 1973 li estis patrono de la VIII-a Seminario okazinta en Marilja (SP).

Estis starigita de li ankau Centro Esperantista en la Fakultato Mackenzie.

Li estis vicedirektoro de la unua oficiala kurso de Esperanto, kreita en komunuma lernejo de la tiama urbestro D-ro Ademmar de Barros.

Pro manko de spaco ne eblas menciigi ĉiujn laborojn de tiu elstarulo por la movado, ĉar li senlace batalas por venkigi la Zamenhofan idealon.

Li estas vicprezidanto de BKE por la fako "Skulpturarto".

LIBROVENDEJO "ESPERANTO"

São Paulo (SP)

Laŭ informo publikigita en nia Bulteno 14, estis inaŭgurita en San-Paulo, strato Libero Badaró, 466

la "Livraria e Papellaria Esperanto" en la "loja" n° 3, kaj ni invitas ĉiujn gesamideanojn sin turni al tiu nova kunlaboranto de nia movado.

Nia Vicprezidentino Elvira Fontes daŭre gvidas kursojn en la sidejo de San-Paulo Esperanto - Asociacio, ĉu por komencantoj, ĉu por instruistoj, kiuj devas siavice diskonigi la Internacian Lingvon.

=====

Krom tiu laboro Fina Elvira Fontes verkas artikolojn por "Diário Popular", gravega gazeto de San-Paulo.

RICEVITAJ GAZETOJ

Akurate ni ricevas la jenajn gazetojn kaj dankas:

"A Tribuna de Indaiá" kiu aperigas artikolojn de nia vicprezidento Wanderley Peres.

Li estas unu el niaj plej diligentaj kunlaborantoj.

El Salvador (BA) nia vicprezidento Jose Saraiva Matos, sendis al ni la ga-

zetan raporton "Idealistas confian que o Esperanto unirá os homens", publikigitan sur "A Tarde", de la 8-a de aprilo pasinta. Tre interesa tiu artikolo.

Ankoraŭ Sano Saraiva sukcesis vigligi la movadon en ŝtato Bahia, kie ĝi iom silentis. Nia vicprezidento estas imitinda ne nur en Brazilo sed ankaŭ en la tuta mondo.

Dank' al li niaj kunlaborantoj ricevas la turisman gazeton "Viverbahia", kiu estas unu el la plej utilaj kaj bonaj propagandiloj de Brazilo. Ni gratulas nian kunlaboranton.

El Belo Horizonte (MG)=-

Ni ricevis "O Espírito Mineiro", kiu aperigas gravan artikolon pri la fama mediano Francisco Cândido Xavier, kiu ofte sin manifestas por Esperanto.

La Spiritisma grupo EEE kies direktoro estas nia samideano Alan Kardek A. Costa inaŭguris Esperanto-kurson.

La direktoraro de BKE kore dankas al spi-

ritista grupo la disvastigon de l'idealo de Zamenhof.

Bauru (SP) - La gazeto - "Jornal da Cidade" publikigis artikolon pri la jarkunveno de la Baurua Esperanto-Societo, kiam okazis balotado kaj estis elektita la nova estraro kies mandato estos de la jaro majo/76 ĝis aprilo/77. Jen la nova estraro: Prez.: Euclides Giraldis de Carvalho (Reelektita), 1-a kaj 2-a sekr.: Francisco Barbosa Bueno kaj José Santos Simas (ambaŭ reelektitaj); 1-a kasisto: - Maria Encarnação Moreno kaj 2-a kas.: - Helena Moré. La Konsilantaro krom D-ro Ruy Bertotti, kiu estis elektita, estas konsistigita de la malnovaj elementoj: - Alice Mendes de Carvalho, Antonio João Fraga Padilha, Gilberto de Oliveira Guidon, Jacob Duarte (D-ro), Luiz da Costa Vital, Sebastião Paiva kaj Nadir do Nascimento Serra.

En sia programo la Societo ekinstruas Esperanton de la 1-a de majo kurenta, en la Lernejo "Progresso".

Bagé (RS) - "Esperanto Aldono", interesa gazeto, aperigas legindajn artikolojn, kaj propagandas Es

peranton efike.

-----\$\$-----

NOVAJ VICPREZIDANTOJ

Estis nomumitaj la jenaj vicprezidantoj:

Prof-ro Euclides Giraldis de Carvalho por la fako "Edukado"; S-ro Amaro Pinangé Soares, por la fako "Diskonigo kaj Instruado de Esperanto"; kaj S-ro Marco Túlio Caraciolo, por la fako "Fidatellio". Ni gratulas la tri novajn kunlaborantojn esperante, ke ili helpos la progreson de nia BKE.

-----\$\$\$\$\$-----

MONDONACOJ RICEVITAJ

Ni ricevis la malavaraĵojn kontribuojn de la jenaj gekunlaborantoj, al kiuj ni el tuta koro dankas:

S-ino Anna Maria Robert-Tissot Mündel... Cr\$150,-

Bauru E-Societo Cr\$ 60,-

Amaro P. Soares.. Cr\$100.-

Tuto..... Cr\$260,-

-----\$\$\$\$-----

XI SEMINÁRIO DE ESPERANTO

La XI Seminario de Esperanto de la brazilanoj okazos ĉijare en nia bela ĉefurbo Brazilio, kiun ĉiuj gesamideanoj devas

nepre viziti, ne nur por vidi, ekkoni la novan ĉe furbon de Brazilo, sed ankaŭ por prestiĝigi la jaran renkontigon de la samideanaro brazila. Aliĝu ni do amase por ke ni montrual brazilanoj kia estas nia movado. Ke niaj aŭtoritatuloj vidu kio estas Esperanto kaj kiel ĝi funkcias kiel komuniki lo inter la homoj. La Seminarioj estas organiza - taj de Kultura Kooperativo de Esperantistoj - CEP-20.000-Rio de Janeiro(RJ) - Poŝkesto N° 1887 aŭ Av. 13 de Maio n° 208-Sobrelaja, al kiu bovolu sin direkti por la aliĝo. Patronas la nunan Seminarion S-ro Komandanto Euripedes Nascimento, de la organizo FREL-Frente de renascimento Espiritual Lucis, el Brazilio.

----- \$\$\$ -----

Barra Mansa (RJ) - Samideano Amarílio sciigis pri Esperanto-kurso, kiun li starigis en Barra Mansa. Ni deziras sukceson al ĉiuj, inkluzive al nia senlaca batalanto Amarílio, al kiu ni ŝuldas la bonegan Sminarion organizitan de li en Valença (RJ), en la pasinta jaro. Ni esperas lin revidi en Brazilio okaze de la venonta Seminario.

Presidente Prudente (SP) -

Nia S-ano Flavio Gouvêa sendis al ni kunlaboraĵon en kiu li proponas efikan propagandsistemon pri Esperanto. Li sugestias traduki el Esperanto al nacia lingvo, ĉar la malo jam estas sufiĉe granda verkaro. Li diras: "Mi kredas, ke oni povas provitiun propagandmanieron, eble sub la mencio: "Tradukita el Esperanto" ĝi efikos pli bone kaj montros la valoron de la Internacia Lingvo, kio estos pli interesa ol amaso da nacia literaturo esperantigita".

Ni dankas al S-ano Gouvêa la bonan sugeston, kaj alvokas niajn literaturistojn al laboro.

----- \$\$\$ -----

São-João da Boa Vista (SP)

- Nia S-ano D-ro Jatir Gonçalves Vieira, sciigis nin en la nomo de la urbestro de S. João da Boa Vista, ke en la 24-a de Junio 1976, estos transdonataj la premioj al venkintoj de la dudeka horo. Tiuj premioj estas nomitaj "Lazaro Zamenhof", kaj estis aljuĝitaj al Prof-ro Euclides Giraldis de Carvalho-pri Instru-

ado; Al F=ino Fanny Du-
prē pri Poezio; kaj al S
ro Jaime Spettstoser, pri
prozo.

Ni gratulas al premi-
toj kaj al D-ro Antenor
José Bernardes, indega
kaj komprenema urbestro
de São João da Boa Vista.

-----\$\$\$-----

O ESPERANTO NO BRASIL

Continuação do ensaio
histórico compilado por
Nelson Pereira de Souza:

Novo aspecto, porém, to-
ma a propaganda esperan-
tista em 1906. Funda-se
em Campinas, em março, o
"Suda Stelaro", o primei-
ro grupo espetantista no
Brasil, por iniciativa
de JOÃO KEATING e de TO-
BIAS RABELLO LEITE. Em
maio inicia um curso de
Esperanto, H.X. (Everar-
do Backheuser), no "O
Paiz", cujos brilhantes
resultados logo se nota-
ram. Em Porto Alegre, Chr.
Kraemer, R.F. Geyer e Ben-
jamin Camozato fazem in-
tensa propaganda, pelas
colunas do "Correio do
Povo" e por meio de au-
las.

NOTAS DE I.G.B.-(3) Foi es-
se primoroso livrinho,
posto na rede de livra-
rias correspondentes de
Hachette & Cie.- onde es-

gotou três edições-que en-
gendrou o brilhante movi-
mento esperantista brasi-
leiro dos primeiros dez
anos. (4) O dia 19 de mar-
ço de 1904 deve ficar re-
gistrado - pelo apareci-
mento do primeiro livro
em nossas livrarias - co-
mo início da divulgação
do Esperanto no Brasil.

Em consequência dessas
iniciativas, dão-se a fun-
dação do "Brazila Klubo
Esperanto", no Rio de Ja-
neiro, em Junho; da "Espe-
ranta Societo Sud- Rio-
Granda", de Porto Alegre,
em setembro; do Grupo Es-
perantista de Niterói, em
outubro.

Novos livros de estudo
se editam: a "Gramática
da Língua Esperanto", de
Alberto Alvares e Leonel
Gonzaga, e o "Primeiro
Manual de Esperanto", a
brochura vermelha de Ha-
chette, traduzida e a-
daptada por Murillo Fur-
tado. (5).

Depois, engrossando a
torrente, imprime-se em
1907 a primeira revista
no Brasil, "Brazila Revuo
Esperantista".

Realiza-se o 1º Congres-
so Brasileiro de Esperan-
to, no Rio de Janeiro, a
que segue a fundação da
Brazila Ligo Esperantis-
ta", hoje Brazila Espe-
ranto- Ligo.

(Continua)

CURSO DE ESPERANTO

SÉTIMA LIÇÃO

Preposições - Todas as preposições exigem por si mesmas o nominativo.

Se usamos o acusativo com algumas delas, não é por sua causa, mas porque os verbos o exigem, ao indicarem movimento ou direção a algum local.

Acusativo - Quando estudamos os verbos em nosso Boletim Nº 13, na 5ª. Lição, vimos à página 8, que há diversas categorias de verbos: transitivos, intransitivos, bitransitivos, impessoais, etc., etc.

No caso dos verbos transitivos, isto é, os que exigem complemento (também denominado objeto direto), afim de que seja completada a sua ação, no Esperanto tal complemento é assinalado com um N, como ficou dito.

Assim temos:

Mi aĉetas libroN - eu compro um livro - o N de libroN mostra que esta palavra é o objeto direto do verbo aĉetas.

Ami-amar; trinki-beber

são verbos transitivos, seu complemento terão N.

Verbos intransitivos, consoante sua própria denominação, não exigem complemento direto, eles têm ação inerente na própria expressão. Ex.: Iri-andar; morti - morrer; plori - chorar; pluvi - chover, etc.

Verbos bitransitivos são os que têm sujeito direto e indireto. Ex.: Doni - Mi donas libroN al Paulo Li broN é o objeto direto e al Paulo, o indireto - o verbo skribi, que tanto pode ser transitivo como intransitivo, geralmente é usado como bitransitivo:

Mi skribis leteroN al vi

- Escrevi uma carta a você ou escrevi-lhe uma carta. E, como este, há muitos outros:

Sendi - enviar; fari - fazer - como skribi, pode ser tanto transitivo, intransitivo como bitransitivo. tudo depende da maneira como for empregado.

Verbos impessoais - são os que não têm sujeito de terminado, consoante a forma de ser utilizado: Estas libroj sur la tablo - Há livros sobre a mesa; ekzistas objektoj sur la sranko - Há objetos sobre o armário. Seus complementos não levam o N do acusativo.

Há ainda um fato muito interessante em Esperanto com relação às preposições: Zamenhof, notando que seu uso nas diversas línguas traria dificuldades para sua tradução resolveu instituir uma -JE- para substituir todas e-las, quando não se souber como traduzí-las, ou então usar o N do acusativo para suprimir a preposição na palavra que devesse ser regida por ela.

Ex.: Mi ridas JE lia nai-veco = Rio por causa de sua ingenuidade. Aqui foi usada a preposição JE por não se saber qual deveria ser usada. Acontece que, como acabamos de dizer, nós podemos substituir a preposição pelo N do acusativo, e a frase poderá ser: Mi ridas liaN naivecoN e estará correta. Fato como este é comum em Esperanto, porém, é preciso que se saiba, não se deve substituir a preposição pelo N quando existe objeto direto usando-o, quer dizer, o verbo não pode ter dois objetos diretos, ou usando o N do acusativo. Nunca poderemos dizer: Mi donis liN libroN - isto é errado.

Diga-se: Mi donis al li libroN.

Quando se trata de um verbo de movimento, isto é, indicando movimento em alguma direção, deve-se colocar o N na palavra que mostra o destino da direção. Assim, diremos:

Mi metas la libroN sur la tabloN = Ponho o livro sobre a mesa. Aqui eu faço um movimento ao colocar o livro sobre a mesa.

Ainda: Mi eniras en la cambroN = Entro no quarto - estava fora dele;

La rato iras sub la litoN o rato vai para debaixo da cama - ele estava fora e se dirigiu para lá; Contudo, se estou dentro do quarto e nele ando, a frase será: Mi iras en la cambro, e, muito embora eu me movimente, não usando o N do acusativo, faço saber que não estava fora do quarto e que nele me movimente.

A seu tempo, quando dos exercícios, daremos exemplos alusivos às lições aqui publicadas.

(Continua)

-----\$\$\$-----

BRAZILA ESPERANTO-LIGO
Rio de Janeiro (RS) - Praça
sa República, 54-29 ZC 14
CEP 20.000, kie oni povas
aceti ĉiajn Esperanto-librojn kaj belajn flagetojn
"ESPERANTO" el plastika materialo je la prezo de
Cr\$ 4,00 po ĉiu ekzemplero au kun rabato de 20% se temas pri 5.